

H U G O B O S S

Kodeks ponašanja za dobavljače firme HUGO BOSS / Socijalni standardi firme HUGO BOSS

Preambula

Kodeksom ponašanja za dobavljače firme HUGO BOSS izražavaju se opći standardi vezani za pridržavanje poslovne etike, ljudskih prava, radnih i socijalnih standarda, kao i standarda okoliša te usklađenost s njima. Zahtjevi su utemeljeni na Univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima Ujedinjenih naroda (UN), Rukovodnim principima o poslovanju i ljudskim pravima UN-a, Temeljnoj konvenciji o Međunarodnoj organizaciji rada (ILO) i Smjernicama Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) za multinacionalna poduzeća. Nadalje, u njima se razmatraju principi Povelje modne industrije po pitanju klimatskog djelovanja u rasponu Okvirne konvencije UN-a o klimatskim promjenama (UNFCCC). Na ove specifikacije trebalo bi se gledati kao na osnovna prava i obaveze svih dobavljača firme HUGO BOSS i njihovih zaposlenika. Dobavljači su obavezni prikladno obavještavati svoje zaposlenike o njihovim pravima i obavezama koje proističu iz zahtjeva formuliranih od strane firme HUGO BOSS, kao i o odnosnom nacionalnom važećem zakonodavstvu.

Kodeks ponašanja za dobavljače firme HUGO BOSS predstavlja temelj standarda usklađenosti koji se očekuju od dobavljača firme HUGO BOSS i kojih se oni trebaju pridržavati. Zahtjevi formulirani od strane firme HUGO BOSS predstavljaju minimalni standard, kojima bi se po potrebi trebalo nivelirati nedostatno pravno stanje iz perspektive firme HUGO BOSS u zemljama nabavke. **Ako zakonske odredbe u zemlji imaju isti cilj kao i standardi firme HUGO BOSS, onda se primjenjuje propis kojim se najbolje štite interesi radnika i okoliša.** Firma HUGO BOSS zadržava pravo na provjeru i prilagođavanje u pridržavanju zahtjeva u redovnim intervalima. Firma HUGO BOSS odabire način na koji se ta provjera vrši u pojedinačnim slučajevima. Ako dođe do nepridržavanja standarda, firma HUGO BOSS zadržava pravo na sankcije, uzimajući u obzir sve okolnosti pojedinačnog slučaja i ozbiljnost narušavanja. Svi zahtjevi se smatraju temeljnim ugovornim komponentama poslovnog odnosa. U slučaju opetovanog narušavanja, firma HUGO BOSS zadržava pravo na prekid poslovnog odnosa.

HUGO BOSS

1. Usklađenost sa zakonodavstvom i poslovnom etikom

Firma HUGO BOSS očekuje od svih svojih dobavljača da budu usklađeni s odnosnim nacionalnim zakonodavstvom i međunarodno ugovorenim standardima. Zabranjen je bilo kakav oblik prijevare, korupcije i davanja nepravičnih prednosti. Firma HUGO BOSS isto tako očekuje od svih dobavljača da budu usklađeni s važećim propisima po pitanju konkurencije, pranja novca, sankcija i oporezivanja, a i da u skladu s tim obaveže i svoje vlastite dobavljače. Poslovne odluke donose se objektivno i ne smiju biti zasjenjene subjektivnim interesima. Nadalje, dobavljači su obavezni štiti sve informacije, podatke i trgovinske tajne koje im se dostave u svim okolnostima, te ih vratiti ili pobrisati odmah na kraju odnosa dobavljača.

2. Ljudska prava i radni standardi

Zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda predstavlja prvi prioritet firme HUGO BOSS. Od svih dobavljača očekuje se da budu usklađeni s međunarodno priznatim ljudskim pravima po pitanju svih poslovnih aktivnosti u svojoj vlastitoj sferi utjecaja. Firma HUGO BOSS ne tolerira nikakva narušavanja propisa. Dobavljač je odgovoran da uspostavi anonimni mehanizam za pritužbe kojim se njegovim zaposlenicima omogućava da prijavljuju narušavanje propisa. Nadalje, zaposlenici dobavljača slobodni su koristiti nezavisan i besplatan sistem za zviždače u firmi HUGO BOSS.

Dječji rad

Firma HUGO BOSS strogo odbacuje sve oblike dječjeg rada. Stoga je upotreba dječjeg rada od strane dobavljača strogo zabranjena. Definicija dječjeg rada zasnovana je na globalno priznatim standardima ILO-a. Minimalna starosna dob za poduzimanje zaposlenja je 15 godina. U principu, zaposlenje se ne smije poduzimati prije isteka zakonskog obaveznog obrazovanja. Ako se zaposlenje poduzme prije 18. godine, moraju se ispuniti određeni zahtjevi za zaštitu mladog radnika. Oni su zasnovani na međunarodnim standardima i ukratko su izloženi u odnosnoj Politici dječjeg rada i prisilnog rada firme HUGO BOSS.

HUGO BOSS

Prisilni rad i moderno ropstvo

Svi zaposlenici koji rade za dobavljače firme HUGO BOSS moraju imati slobodu da odaberu načine i sredstva zaposlenja koje ostvaruju i prekinuti ga u skladu sa zakonskim i shodno tome odgovarajućim otkaznim rokovima. Dobavljači se pozivaju da ni pod kojim uslovima ne zapošljavaju prisilne radnike, sluge, robove, zatvorenike ili druge zavisne zaposlenike i na taj način se usprotive bilo kom obliku modernog ropstva. Zaposlenicima se mora dati pravo da napuste svoje radno mjesto i prekinu radni odnos u skladu sa zakonskim otkaznim rokom. Radnicima se mora dozvoliti da se u svako vrijeme slobodno kreću. Poslodavcima nije dozvoljeno zadržavati pologe, identifikacijske dokumente i slično. Ako se za svrhe angažmana koriste treća lica, dobavljač je odgovoran za provjeru usklađenosti sa zakonskim zahtjevima i zahtjevima iznesenim od strane firme HUGO BOSS. Nijedan segment troškova koji proisteknu iz angažiranja trećih lica ne smije se ni u kojim okolnostima prenositi na zaposlenika.

Diskriminacija

Sa svim zaposlenicima mora se postupati ravnopravno i oni moraju uživati jednake prilike tokom procesa odabira i tokom cijelog radnog odnosa. Mora se izbjegavati svaki oblik diskriminacije na temelju predaka, porijekla, nacionalnosti, boje kože, spola, religije, ideologije, članstva u radničkim udruženjima, političkog mišljenja, seksualne orijentacije, starosne dobi, bračnog stanja, trudnoće, invalidnosti, bolesti ili bilo kojih drugih ličnih osobina.

Humani uslovi rada

U svako doba moraju se poštovati dostojanstvo, privatnost i lična prava zaposlenika. Zabranjeni su fizičko, psihološko, seksualno ili verbalno uznemiravanje, kao i kažnjavanje, zlostavljanje ili zastrašivanje. Disciplinske mjere dozvoljene su samo u okviru konteksta zakonskih odredbi ili odredbi koje je precizirala firma HUGO BOSS i one moraju u svim slučajevima biti proporcionalne incidentu.

HUGO BOSS

Naknada za rad

Zaposlenik prima naknadu za rad na prikladan način, u obliku novca ili druge plate po svom izboru na najmanje mjesečnoj osnovi. Nadalje, zaposlenik se obavještava pismeno o ugovorenim uslovima u obliku ugovora o radu i potvrde o plati. Dobavljač će plaćati izvedbu na radu na takav način da osnovni zahtjevi zaposlenika budu pokriveni i da je slobodno dostupan dio kojim se može raspolagati. Poslovni partneri obavezni su isplaćivati najmanje zakonsku minimalnu ili veću platu, to jest platu koja odgovara standardu u toj grani privrede. Ako dobavljač nije u mogućnosti isplaćivati veću platu koja je uobičajena u toj grani privrede, on mora odmah o tome obavijestiti firmu HUGO BOSS i opravdati razlog. Očekuje se da će dobavljač biti voljan raditi na korekciji nivoa plate zajedno s firmom HUGO BOSS. Nadalje, očekuje se da će se svi dobavljači pridržavati nacionalnih propisa u domenu zdravstvenog i sistema socijalne zaštite i biti usklađeni s njima.

Pored toga, moraju se razmatrati svi zakonski i drugi važeći propisi (poput kolektivnih ugovora) u smislu posebnih pogodnosti. Prekovremeni rad se mora plaćati dodatno ili namjesto toga davati slobodno vrijeme, pod uslovom da je to dozvoljeno zakonom. Dobavljačima je zabranjeno koristiti odbitke od plate kao disciplinske mjere. Ako postoje nacionalne zakonske odredbe koje omogućuju nedobrovoljni tehnički višak zaposlenika samo ako su prije toga protiv zaposlenika bile poduzete novčane disciplinske mjere, onda se poduzimaju sve mjere, uzimajući samo realne činjenice u obzir. Dobavljač je odgovoran za dokumentiranje koraka u tom procesu.

Radno vrijeme

Mora postojati usklađenost s odnosnim nacionalnim odredbama po pitanju radnog vremena, uključujući propise o periodima za odmor, javnim praznicima i godišnjem odmoru. Ako nema nacionalnih odredbi ili ako one ne ispunjavaju odredbe ILO-a, onda redovno radno vrijeme ne smije premašivati 48 sati sedmično. Uključujući i dozvoljeni prekovremeni rad, ukupno radno vrijeme u sedmici ne smije premašivati 60 sati. Prekovremeni rad dozvoljen je samo ako je na dobrovoljnoj osnovi ili ako je prekovremeni rad reguliran zakonom ili važećim kolektivnim ugovorima (poput kolektivnih sporazuma) i za njega se mora dati odgovarajuća naknada za rad. Nakon

H U G O B O S S

šest uzastopnih radnih dana, zaposleniku se mora dati period za odmor od najmanje 24 sata. Nadalje, svaki zaposlenik ima pravo da potražuje zakonski minimalni godišnji odmor.

Zdravlje i bezbjednost na radu

Dobavljač mora garantirati zdravlje i bezbjednost svojih zaposlenika u toku njihove radne aktivnosti i poduzimati mjere opreza od nesreća i profesionalnih oboljenja. Dobavljač osigurava uspostavu sistema za identifikaciju, procjenu, izbjegavanje i suzbijanje potencijalnih rizika po zdravlje i bezbjednost zaposlenika. Mora postojati usklađenost s nacionalnim specifikacijama i one se moraju garantirati na dugoročnoj osnovi. Ako firma HUGO BOSS smatra da su te specifikacije nedovoljne kako bi se garantirao bezbjedan i higijenski radni okoliš, firma HUGO BOSS zadržava pravo da uvede svoje vlastite specifikacije koje odgovaraju međunarodnim standardima rada. Ovdje precizirani zahtjevi odnose se i na dodatne objekte, poput smještaja koji dobavljač pruža zaposlenicima.

Sloboda udruživanja i kolektivno dogovaranje

Od dobavljača se traži da svim zaposlenicima daju pravo na formiranje organizacija po svom izboru za svrhe zaposlenika ili da se pridružuju organizacijama zaposlenika. Zaposlenici su slobodni da vrše pregovore posebno o uslovima rada i platama, te da njih slobodno ugovaraju. Dobavljač ne smije vršiti diskriminaciju, uznemiravati, zastrašivati, davati otkaz ili na drugi način nepovoljno tretirati zaposlenike koji ostvaruju to pravo.

3. Aspekti vezani za okoliš

Firma HUGO BOSS od svojih dobavljača traži da kontinuirano rade na smanjivanju posljedica po okoliš uzrokovanih njihovim odnosnim poslovnim aktivnostima. Mora najmanje postojati usklađenost sa zakonima o zaštiti okoliša u zemlji proizvodnje. Prirodni resursi moraju se štiti koliko je održivo i efikasno moguće. Pri tome je od presudne važnosti zaštita ljudi i okoliša. Dobavljači su obavezni uspostaviti sistem za upravljanje okolišem kojim se doprinosi povećavanju odgovornosti za okoliš kroz posebne ciljeve.

Potrošnja energije i emisije stakleničkih gasova

Dobavljači su obavezni utvrditi i pratiti sve relevantne izvore energije i emisije stakleničkih gasova. Dobavljači bi trebali stremiti ka uspostavi programa za smanjenje potrošnje energije i emisija. Firma HUGO BOSS očekuje od svojih dobavljača da se opredijele ka kontinuiranom ostvarivanju mjera za energetske efikasnost i obnovljivu energiju.

Potrošnja vode

Dobavljači prate svoju potrošnju vode i optimiziraju je uspostavom odgovarajućih strategija u praksi. Vodeni izvodi sa površinskih ili podzemnih voda moraju odgovarati najmanje nacionalnim ili lokalnim zahtjevima. Dobavljači s proizvodnim procesima koji uključuju intenzivnu upotrebu vode imaju posebnu obavezu da na minimum svedu svoju potrošnju vode na kontinuiranoj osnovi.

Upravljanje hemikalijama i otpadnim vodama

Ako proizvodnja zahtijeva upotrebu hemikalija ili drugih supstanci koje predstavljaju prijetnju po ljude ili okoliš, onda bi dobavljači trebali osigurati da se sistemom za upravljanje opasnim supstancama regulira kako se one koriste, čuvaju i transportiraju, te kako se njima rukuje. Mora postojati usklađenost s nacionalnim odredbama. Ako su na raspolaganju alternativne supstance koje su manje škodljive po okoliš i zdravlje, dobavljači se podstiču da koriste njih. Kod upotrebe hemikalija i drugih supstanci, dobavljači se obavezuju na praćenje tokova s otpadnim vodama i

HUGO BOSS

utvrđivanje mogućih kontaminacija. To se mora raditi u skladu sa zakonskim zahtjevima. Provjere se moraju vršiti u redovnim intervalima.

Upravljanje otpadom

Firma HUGO BOSS poziva svoje dobavljače da kontinuirano svode otpad na minimum i da odlažu rezultantni otpad u skladu sa zakonskim zahtjevima. Od dobavljača se očekuje da razmotre strategije za izbjegavanje ili smanjivanje otpada i za reciklažu.

Ostali aspekti vezani za okoliš

Zavisno od lokacije dobavljača i konkretnih proizvodnih procesa, pored aspekata vezanih za okoliš koji su gore navedeni, nacionalne ili lokalne odredbe mogu se primjenjivati na zračne emisije, upravljanje upotrebom zemljišta, zaštitu biodiverziteta, buku, emisije neugodnih mirisa i druge aspekte vezane za okoliš.

4. Saradnja sa nevladinim organizacijama

U svrhu unapređivanja socijalnih uslova i okolišne problematike vezane za svoju saradnju s partnerima, firma HUGO BOSS saraduje s različitim nevladinim organizacijama. U sklopu takvog partnerstva, firma HUGO BOSS zadržava pravo na prijenos prava na moguće provjere (poput revizija) koje su uvedene tim partnerskim organizacijama na samom početku.

5. Završne odredbe

Firma HUGO BOSS očekuje od svojih dobavljača da budu usklađeni sa ovdje preciziranim standardima s kojima je firma HUGO BOSS usklađena sa svoje strane, te traži od svojih partnera da podstiču njihovu realizaciju putem odgovarajućih pomagala, poput upravljačkih sistema, smjernica i specifikacija za procese. Svi zaposlenici dobavljača moraju dobivati redovnu i dostatnu obuku o ovdje iznesenim pitanjima. Nadalje, dobavljači su obavezni proslijediti ove specifikacije svojim ostalim dobavljačima i partnerima u lancu nabavke i provjeriti da li su oni odgovarajuće

HUGO BOSS

usklađeni. Firma HUGO BOSS zadržava pravo na provjeru da li se Kodeks ponašanja za dobavljače ažurira u redovnim intervalima, a najmanje na godišnjoj osnovi, te po potrebi na vršenje izmjena i dopuna i saopćavanje izmjena svojim dobavljačima.

Ovo je prijevod na bosanski jezik originalnog ugovora na engleskom jeziku. U slučaju odstupanja između dviju verzija, verzija na engleskom bit će mjerodavna.

April 2020.